

Forslag til halvårsplan for Salto 5A

Veiledende halvårsplan for Salto 5A

Halvårsplanen er laget for å gi læreren en komplett, samlet oversikt over elevenes læringsmål, kompetansemålene i R-LK06/13, forslag til vurderingsformer og arbeidsark til hvert kapittel, og sidehenvisninger til elevbok og arbeidsbok. Angitt tidsbruk er kun ment som forslag, og rekkefølgen for tema og innhold tilpasses til den enkelte skole og klasse.

Til hvert kapittel er det digitale ressurser som øverom for elever, med interaktive oppgaver, og ressursbank for læreren, med blant annet arbeidsark, fordypningsstoff og korte videosnutter.

Salto Smart Tavle følger elevboka, og til hvert kapittel fins det varierte aktivitetsforslag som kan gi andre vinklinger til stoffet.

Kapittel 1

EB = elevbok, AB = arbeidsbok (*Læreren bok* følger sidetallene for elevboka)

Ta SALTO Tidsbruk ca. 2 uker	Kompetansemål fra RLK06/13 Mål for opplæringen er at eleven skal kunne	Læringsmål i elevboka	Forslag til vurderingsform
Ta SALTO EB s. 6–23 AB s. 4–19	<ul style="list-style-type: none">– presentere et fagstoff tilpasset formål og mottaker, med eller uten digitale verktøy– vurdere andres muntlige fremføringer ut fra faglige kriterier– referere, oppsummere og reflektere over hovedmomenter i tekst	<ul style="list-style-type: none">– bruke lesestrategiene SALTO før, under og etter lesing– finne nøkkelord, skrive sammendrag, lage tankekart og venndiagram– bruke «Den gylne hånd» når du skal planlegge og holde en muntlig presentasjon	1.11 Vurdering av muntlig presentasjon Skjemaet kan brukes til å gi og få en skriftlig tilbakemelding på en muntlig presentasjon 1.12 Er du i mål? (Kapitteltest) Kan brukes som <ul style="list-style-type: none">– en sjekk på måloppnåelse– hjemmearbeid og repetisjon– skolearbeid Det viktige er at elevene reflekterer over, og får tilbakemeldinger på, hva de kan og eventuelt må øve mer på.
		Arbeidsark 1.1 Ta SAL på teksten før du leser: <i>Mine egne tenner</i> 1.2 Ta Tenkestopp mens du leser: <i>Fattig og rik i hundre år</i> 1.3 Oppsummer teksten etter at du har lest: <i>Midd slår gepard</i> 1.4 Finn nøkkelord: <i>Rudolf skifter øyefarge</i> 1.5 Lag et sammendrag: <i>Vi har reist til ...</i> 1.6 Lag et tankekart: <i>Irak</i> 1.7 Sammenlikn tekstene: <i>Gran og Furu</i> 1.8 Sammenlikn bildene: <i>Hvitveis og blåveis</i> 1.9 Lag en muntlig presentasjon: <i>Den magiske helten Harry Potter</i> 1.10 Skriveramme: <i>Den gylne hånd</i> 1.11 Vurdering av muntlig presentasjon 1.12 Er du i mål? (Kapitteltest)	

Kapittel 2

Sammensatte tekster Tidsbruk ca. 2 uker	Kompetansemål Mål for opplæringen er at eleven skal kunne	Læringsmål i elevboka	Forslag til vurderingsform
INN I TEMA EB s. 26–31 AB s. 20–25	– presentere et fagstoff tilpasset formål og mottaker, med eller uten digitale verktøy	– forklare hva som kjenne-tegner sammensatte tekster – vite hvordan tekst og illustrasjoner forteller sammen	2.13 Vurdering av sammensatt tekst Læreren vurderer om skjemaet skal brukes til egen- og/eller kameratvurdering eller som lærervurdering av sluttproduktet; en kampanjeplakat
SPRÅKVERKSTED EB s. 32–33 AB s. 26–29 Tegnsetting	– lese et bredt utvalg norske og oversatte tekster i ulike sjangre på bokmål og nynorsk, og reflektere over innhold og form i teksten	– planlegge og skrive en sammensatt tekst – bruke komma ved oppramsing og foran «men»	2.14 Er du i mål? (Kapitteltest) Læreren kan vurdere om dette skal brukes som en test, hjemmearbeid eller på skolen der elevene kan få tilbakemelding om hva de kan eller må øve mer på.
LES OG FORSTÅ EB s. 34–41 AB s. 30–33 Utdrag fra <i>Brune</i> av Håkon Øvreås og Øyvind Torseter	– referere, oppsummere og reflektere over hovedmomenter i en tekst – forstå og tolke opplysninger fra flere uttrykksformer i en sammensatt tekst – mestre sentrale regler i formverk og ortografi og skrive tekster med variert setningsbygning og funksjonell tegnsetting		
SKRIVESKOLEN EB s. 42–45 AB s. 34–37 Lag en kampanjeplakat	– gi tilbakemelding på andres tekster ut fra faglige kriterier og bearbeide egne tekster på bakgrunn av tilbakemeldinger	Arbeidsark	
MER Å LESE EB s. 194 «Liten og rask» fra <i>Alt om Messi</i> «Kvinnene som skapte frykt til sjøs»		2.1 Arbeid med ord 2.2 Tegneserie 2.3 Tegneserien mangler tegninger 2.4 Pattedyrenes drektighetstid 2.5 Lag en sammensatt tekst med søylediagram 2.6 A Følg instruksjonen – uten illustrasjoner 2.6 B Følg instruksjonen – med illustrasjoner 2.7 Bildene forteller 2.8 Mange slags tegn. Punktum, spørsmålstegn og utropstegn 2.9 Komma ved oppramsing 2.10 Komma foran <i>men</i> 2.11 Værkart 2.12 Fra dikt til sammensatt fagtekst 2.13 Vurdering av sammensatt tekst 2.14 Er du i mål? (Kapitteltest)	

Kapittel 3

Vitser og gåter Tidsbruk ca. 1–2 uker	Kompetansemål Mål for opplæringen er at eleven skal kunne	Læringsmål i elevboka	Forslag til vurderingsform
INN I TEMA EB s. 50–55 AB s. 38–41	– opptre i ulike roller gjennom drama-aktiviteter, opplesing og presentasjon	– forklare hva som kjenne- tegner vitser og gåter	3.5 Vurdering av muntlig presentasjon av vits eller gåte
SPRÅKVERKSTED EB s. 56–57 AB s. 42–43 Å skrive replikker med replikkstrek og anførselstegn	– vurdere andres muntlige fremføringer ut fra faglige kriterier – lese et bredt utvalg norske og oversatte tekster i ulike sjangre på bokmål og nynorsk, og reflektere over innhold og form i teksten	– fortelle vitser og gåter med innlevelse – skrive egne vitser og gåter med humoristisk poeng – bruke replikkstrek og anførselstegn riktig	Skjemaet kan gjerne brukes til kameratvurdering og egenvurdering. 3.6 Er du i mål? (Kapitteltest) Læreren vurderer om dette skal brukes som en test, hjemmearbeid eller på skolen der elevene kan få tilbakemelding om hva de kan eller må øve mer på.
LES OG FORSTÅ EB s. 58–65 AB s. 44–47 Utdrag fra <i>Den rikeste gutten i verden</i> av David Walliams	– mestre sentrale regler i formverk og ortografi og skrive tekster med variert setningsbygning og funksjonell tegnsetting – skrive fortellende, beskrivende, reflekterende og argumenterende tekster etter mønster av eksempeltekster og andre kilder, og tilpasse egne tekster til formål og mottaker		
SKRIVESKOLEN EB s. 66–67 AB s. 48–49 Å dikte en vits og en gåte	– gi tilbakemelding på andres tekster ut fra faglige kriterier og bearbeide egne tekster på bakgrunn av tilbakemeldinger		
MER Å LESE EB s. 199 «Greske gåter» «Ha, ha, ha, he, he, hi, hi, hi» «Flausar»		Arbeidsark 3.1 Sett sammen vitsene 3.2 Vær en god lytter 3.3 Vitser å fortelle 3.4 Vitser med replikker 3.5 Vurdering av muntlig presentasjon – vits eller gåte 3.6 Er du i mål? (Kapitteltest)	

Kapittel 4

Å innlede en fortelling Tidsbruk ca. 2 uker	Kompetansemål Mål for opplæringen er at eleven skal kunne	Læringsmål i elevboka	Forslag til vurderingsform
Inn i tema EB s. 72–77 AB s. 50–53	– lese et bredt utvalg norske og oversatte tekster i ulike sjangre på bokmål og nynorsk, og reflektere over innhold og form i teksten	– bruke det du har lært, til å reflektere over hva som gjør en innledning god	4.11 Vurdering av innledning Skjemaet kan brukes for å sjekke om elevene har fått med seg viktige punkter i innledningen
Språkverksted EB s. 78–79 AB s. 54–57 Verbets tider: presens, preteritum og presens perfektum	– referere, oppsummere og reflektere over hovedmomenter i en tekst – mestre sentrale regler i formverk og ortografi og skrive tekster med variert setningsbygning og funksjonell tegnssetting	– skrive innledninger med beskrivelser av person, plass eller problem – vurdere egne og andres innledninger, og bruke rådene du får til å bearbeide din egen innledning – bøye verb i ulike tider og skrive innledninger i presens (nåtid) og preteritum (fortid)	4.12 Er du i mål? (Kapitteltest) Læreren kan vurdere om dette skal brukes som en test, hjemmearbeid eller på skolen der elevene kan få tilbakemelding om hva de kan eller må øve mer på.
Les og forstå EB s. 80–89 AB s. 58–61 Utdrag fra <i>Tause skrik</i> av Arne Svingen «Espen elsker Elin» av Kjersti Scheen	– skrive fortellende, beskrivende, reflekterende og argumenterende tekster etter mønster av eksempletekster og andre kilder, og tilpasse egne tekster til formål og mottaker – gi tilbakemelding på andres tekster ut fra faglige kriterier og bearbeide egne tekster på bakgrunn av tilbakemeldinger		
Skriveskolen EB s. 90–93 AB s. 62–65 Innled en fortelling Skriv en innledning	– vurdere tekster med utgangspunkt i egne opplevelser og med forståelse for språk og innhold		
Mer å lese EB s. 206 «Jenta som sto på en grav» fra <i>Pass deg!</i> av R.L. Stine Utdrag fra <i>Berre venner</i> av Bente Bratlund		Arbeidsark 4.1 Fjellturen 4.2 Mannen som skulle stelle hjemme 4.3 Innledning, hoveddel og avslutning 4.4 Pangstart eller rolig start? 4.5 Person, plass, problem 4.6 Skriv om 4.7 Beskriv detaljert 4.8 Fortell og beskriv 4.9 Verbkonkurranse 4.10 Å bøye verb i tid 4.11 Verb 4.12 Vurdering av innledning 4.13 Er du i mål? (Kapitteltest)	

Kapittel 5

Nynorsk og bokmål Tidsbruk ca. 3 uker	Kompetansemål Mål for opplæringen er at eleven skal kunne	Læringsmål i elevboka	Forslag til vurderingsform
Inn i tema EB s. 98–103 AB s. 66–69	– lese et bredt utvalg norske og oversatte tekster i ulike sjangre på bokmål og nynorsk, og reflektere over innhold og form i teksten	– forklare bakgrunnen for hvorfor vi har to norske skriftspråk	5.9 Vurdering av intervju Læreren kan vurdere sluttproduktet ved å bruke dette skjemaet.
Språkverksted EB s. 104–105 AB s. 70–73 Å stille spørsmål på nynorsk og bokmål	– referere, oppsummere og reflektere over hovedmomenter i en tekst	– sammenlikne ord på nynorsk og bokmål	5.10 Er du i mål? (Kapitteltest) Læreren kan vurdere om dette skal brukes som en test, hjemmearbeid eller på skolen der elevene kan få tilbakemelding om hva de kan eller må øve mer på.
Les og forstå EB s. 106–113 AB s. 74–79 Utdrag fra <i>Vaffelhjerte</i> av Maria Parr	– mestre sentrale regler i formverk og ortografi og skrive tekster med variert setningsbygning og funksjonell tegnsetting	– planlegge, gjennomføre og skrive et intervju	
Skriveskolen EB s. 114–117 AB s. 80–83 Skriv et intervju Prøv deg som journalist	– skrive fortellende, beskrivende, reflekterende og argumenterende tekster etter mønster av eksempeltekster og andre kilder, og tilpasse egne tekster til formål og mottaker	– lage spørsmål med og uten spørreord på bokmål og nynorsk	
Mer å lese EB s. 211 «Språklege sprell» «Haraldr og Helga», utdrag fra <i>Den store faktaboka om språk</i> av Helene Uri	– eksperimentere med skrivning av enkle tekster på sidemål – gi tilbakemelding på andres tekster ut fra faglige kriterier og bearbeide egne tekster på bakgrunn av tilbakemeldinger – sammenligne språk og språkbruk i tekster på bokmål og nynorsk – sammenligne talemål i eget miljø med noen andre talemålsvarianter og med de skriftlige målformene bokmål og nynorsk	Arbeidsark 5.1 Norsk språk 5.2 Finn det nynorske ordet 5.3 Norrøne navn 5.4 Dramatisere tegning – Svartedauden 5.5 Vitser på dansk 5.6 Vær språkforsker 5.7 <i>Vaffelhjerte</i> – gjettt hva som skjer 5.8 Digital presentasjon eller skuespill (gruppeoppgave) 5.9 Vurdering av intervju 5.10 Er du i mål? (Kapitteltest)	

Kapittel 6

Personbeskrivelser Tidsbruk ca. 2 uker	Kompetansemål Mål for opplæringen er at eleven skal kunne	Læringsmål i elevboka	Forslag til vurderingsform
Inn i tema EB s. 122–127 AB s. 84–87	<ul style="list-style-type: none"> – lese et bredt utvalg norske og oversatte tekster i ulike sjangere på bokmål og nynorsk, og reflektere over innhold og form i teksten – referere, oppsummere og reflektere over hovedmomenter i en tekst – mestre sentrale regler i formverk og ortografi og skrive tekster med variert setningsbygning og funksjonell tegnsetting – skrive fortellende, beskrivende, reflekterende og argumenterende tekster etter mønster av eksempeltekster og andre kilder, og tilpasse egne tekster til formål og mottaker – gi tilbakemelding på andres tekster ut fra faglige kriterier og bearbeide egne tekster på bakgrunn av tilbakemeldinger – vurdere tekster med utgangspunkt i egne opplevelser og med forståelse for språk og innhold 	<ul style="list-style-type: none"> – bruke det du har lært til å reflektere over hva som gjør en personbeskrivelse god – forklare forskjellen på en persons ytre og indre egenskaper – beskrive personer med adjektiv slik at leseren kan se dem for seg – gradbøye adjektiv 	6.7 Er du i mål? (Kapitteltest) Læreren kan vurdere om dette skal brukes som en test, hjemmearbeid eller på skolen der elevene kan få tilbakemelding om hva de kan eller må øve mer på.
Språkverksted EB s. 128–129 AB s. 88–93 Adjektiv og gradbøying			
Les og forstå EB s. 130–135 AB s. 94–97 Utdrag fra <i>Skumle skurker og mystiske mordere</i> av Cecilie Winger			
Skriveskolen EB s. 136–139 AB s. 98–101 Personbeskrivelser Skriv en personbeskrivelse			
Mer å lese EB s. 218 «Søster'n min er varulv» av Jack Prelutsky Utdrag fra <i>Parvana</i> av Deborah Ellis			
Arbeidsark			
			6.1 Ytre og indre egenskaper 6.2 Beskriv personer 6.3 Biodikt 6.4 Gradbøy adjektiv 6.5 Bøyingsskjema – adjektiv 6.6 Sett inn adjektiv 6.7 Er du i mål? (Kapitteltest)

Kapittel 7

Fagtekster Tidsbruk ca. 3 uker	Kompetansemål Mål for opplæringen er at eleven skal kunne	Læringsmål i elevboka	Forslag til vurdering	
Inn i tema EB s. 144–151 AB s. 102–107	<ul style="list-style-type: none"> – lese et bredt utvalg norske og oversatte tekster i ulike sjangere på bokmål og nynorsk, og reflektere over innhold og form i teksten – referere, oppsummere og reflektere over hovedmomenter i en tekst – mestre sentrale regler i formverk og ortografi og skrive tekster med variert setningsbygning og funksjonell tegnsetting – skrive tekster med klart uttrykt tema og skape sammenhenger mellom setninger og avsnitt – skrive fortellende, beskrivende, reflekterende og argumenterende tekster etter mønster av eksempeltekster og andre kilder, og tilpasse egne tekster til formål og mottaker – gi tilbakemelding på andres tekster ut fra faglige kriterier og bearbeide egne tekster på bakgrunn av tilbakemeldinger – velge ut og vurdere informasjon fra bibliotek og digitale informasjonskanaler – kjenne til opphavsrettslige regler for bruk av kilder 	<ul style="list-style-type: none"> – forklare hva som kjenner-tegner en fagtekst – lese fagtekster for å lære – planlegge og skrive en fagtekst – bøye substantiv i entall og flertall, bestemt og ubestemt form 	7.12 Vurdering av fagteksten Eleven skriver en fagtekst som læreren vurderer etter faglige kriterier. Skjema som kan brukes i vurdering av sluttproduktet.	
Språkverksted EB s. 152–153 AB s. 108–111 Substantiv: Egennavn og fellesnavn				7.13 Er du i mål? (Kapitteltest) Læreren kan vurdere om dette skal brukes som en test, hjemmearbeid eller på skolen der elevene kan få tilbakemelding om hva de kan eller må øve mer på.
Les og forstå EB s. 154–161 AB s. 112–117 Utdrag fra <i>Nasevis. Ei bok om små og store nasar</i> av Erna Osland				
Skriveskolen EB s. 162–165 AB s. 118–119 Skriv din egen fagtekst				
Mer å lese EB s. 224 «Hekser og heksebål» fra <i>Hugin og Munin: Hekser og svarte katter. En bok om trolldom og magi</i> av Jon Bing mfl. (red.) «På hjemmelagde ski» fra <i>Aftenposten Junior</i> nr. 13–2014, av Marte Dypvig Jensen				
Arbeidsark				
7.1 Ordbankord 7.2 Torghatten 7.3 Hva kjennetegner en fagtekst? 7.4 A Rydd opp i teksten! 1 7.4 B <i>Vern av miljøet</i> 7.5 A Rydd opp i teksten! 2 7.5 B <i>Hva er søppel?</i> 7.6 A Rydd opp i teksten! 3 7.6 B <i>I hardt vær</i> 7.7 Bøy substantiv 1 7.8 Bøy substantiv 2 7.9 Sammenlikn fagtekstene 7.10 Kildeskjema 7.11 Fagtekst – skriveramme 7.12 Vurdering av fagtekst 7.13 Er du i mål? (Kapitteltest)				

Kapittel 8

Instruksjoner og lister Tidsbruk ca. 2 uker	Kompetansemål Mål for opplæringen er at eleven skal kunne	Læringsmål i elevboka	Forslag til vurdering
Inn i tema EB s. 170–175 AB s. 120–123	<ul style="list-style-type: none"> – lese et bredt utvalg norske og oversatte tekster i ulike sjangere på bokmål og nynorsk, og reflektere over innhold og form i teksten – referere, oppsummere og reflektere over hovedmomenter i en tekst – forstå og tolke opplysninger fra flere uttrykksformer i en sammensatt tekst – mestre sentrale regler i formverk og ortografi og skrive tekster med variert setningsbygning og funksjonell tegnsetting – skrive fortellende, beskrivende, reflekterende og argumenterende tekster etter mønster av eksempeltekster og andre kilder, og tilpasse egne tekster til formål og mottaker – gi tilbakemelding på andres tekster ut fra faglige kriterier og bearbeide egne tekster på bakgrunn av tilbakemeldinger – bruke forskjellige former for digitale og papirbaserte ordbøker 	<ul style="list-style-type: none"> – forklare hva som kjenner tegner saktekster som instruksjoner og lister – letelese for å hente ut informasjon fra instruksjoner og lister – skrive og vurdere instruksjoner – alfabetisere ord som starter med en eller flere like bokstaver 	8.10 Vurdering av instruksjon Vurdering av i hvilken grad eleven klarer å lese en nyttig saktekst 8.11 Er du i mål? (Kapitteltest) Læreren kan vurdere om dette skal brukes som en test, hjemmearbeid eller på skolen der elevene kan få tilbakemelding om hva de kan eller må øve mer på.
Språkverksted EB s. 176–177 AB s. 124–127 Alfabetisk rekkefølge			
Les og forstå EB s. 178–185 AB s. 128–135 «Verdens farligste dyr» «Nissens liste» «Juletreffestkaker»			
Skriveskolen EB s. 186–189 AB s. 136–139 Studer en instruksjon Skriv en instruksjon			
Mer å lese EB s. 230 «Kjære julenissen», utdrag fra <i>Julenissen</i> av Pia Strømstad «Korleis lage bål?», utdrag fra <i>Den store barske gutteboka</i> av Olav Viksmo Slettan			
Arbeidsark			
			8.1 Ordkart 8.2 Enkét om skriving 8.3 A Handlelister 8.3 B–E Hvilken handleliste hører til denne oppskriften? 8.4 Hvem har skrevet denne ønskelista? 8.5 Branninstruksjon 8.6 Hvem gir uværet navn? 8.7 Surr ein blomstervase 8.8 Verdenskart 8.9 Hvilket fylke? 8.10 Vurdering av instruksjon 8.11 Er du i mål? (Kapitteltest)